

Bir Peygamberin karıncaya ceza vermesi ne demektir?

Salih Sütçüoğlu: “Hutbede bir eski zaman Peygamberinin karınca yakması nedeniyle İlahî itaba maruz kaldığı anlatıldı. Olayın aslı nedir? Bir peygamberin karınca yakmasını nasıl yorumlayabiliriz?”

PEYGAMBERLER EMRİN TEŞRİİNE VESİLEDİRLER

Peygamberlerin filozoflardan önemli bir farkı, söyledikleri ile amellerinin çelişmiyor olmasıdır. Yani emirlerinin bizzat tecrübe ile teyid edilmesidir. Yani tavsiyelerinin afakî değil, hayatın içinden olmasıdır.

Filozofların amelleri çoğu zaman sözleri ile çelişki içindedir. Oysa Peygamberler ahlâk ve amel insanıdır. Peygamberin ameli sözünü yalan çıkarmaz; bilakis sözünü ve dâvâsını teyid eder.

Bu olaya bir peygamberi yaptıklarıyla itham eden bir açıdan bakarsak, yanlış netice elde eder ve peygamberin hukukunu çiğnemiş oluruz. Peygamberlik görevinin ifası açısından bakarsak, olayı doğru okuyabiliriz.

Bir peygamberin görevi, şer’î hükümlere mahal, insanlığa rehber ve imam olmaktır.¹ Yani bir şeyin helal veya haram kılınmasına ve bu hükmün insanlığa ulaşmasına vesile olmaktır. Bu ya bizzat kendi tecrübesiyle olur, ya da ümmetine ait muhtelif tecrübelerle olur. Peygambere, yaşadığı tecrübeler üzerine vahiy gelir, hüküm iner ve bu hüküm sabitleşir.

Mesela Abdurrahman İbnu Abdullah, babası Abdurrahman (ra)’dan naklediyor ki bir seferde bir karınca yuvasını bir sebeple ateşe veriyorlar. Resulullah Efendimiz (asm) bunu görünce:

“Kim yaktı bunu?” diye soruyor.

“Biz!” diyorlar. Bunun üzerine Resulullah Efendimiz (asm):

“Ateşle azab vermek sadece ateşin Rabbine mahsustur” buyuruyor.²

KARINCANIN KÖYÜNÜ NEDEN YAKTIN?

Keza eski zaman peygamberlerinden birisi, helâk olmuş bir köye uğruyor. Bir süre durup düşünüyor. Günahkârlarla birlikte nice günahsız çoluk çocuğun, nice hayvanın ve böceğin de telef olduğunu müşahede edince şöyle çığlık atıyor:

“Ey Allah’ım! Sen bunları toptan helak ettin. Oysa bunların içinde çocuklar var, hayvanlar var, günah işlememiş nice masum kimseler var!”

Derken bir ağaç altında oturuyor. Meraklı ve şaşkın gözlerle etrafa nazar kıldığı esnada ayağını bir karınca ısırtıyor. Karıncanın zehrinden ayağı şiddetle yanıyor. O da emrediyor ve karıncanın yuvasını yakıtıyor.

Ardından Allah kendisine şöyle vahy ediyor:

“Tek bir isyancının yüzünden karıncanın köyünü neden yaktın? Oysa o karınca topluluğu Allah’ı tespih eden bir ümmet idi.”³

ŞERİATTA HARAM KILMA PRENSİBİ

Bu rivayet sıhhatli kaynaklarımızda geçmektedir. Dolayısıyla bu rivayetten dersler çıkarmaya bakmalıyız. Şöyle ki:

1. Toplumun az bir kesimi isyan ettiğinde, diğer kesimler bu isyanı durdurucu önlem almazlarsa toplumun tamamının helak edilmesi İlahî ikabın tecellilerindendir. Bu durumu, “Öyle bir fitneden sakının ki, yalnız zulmedenlere dokunmakla kalmaz.”⁴ Ayeti ilan ediyor.

2. Fakat insanın insan veya hayvan nevine böyle bir toplu ceza vermesi caiz değildir.

3. İnsanın her hangi hayvan nevini ateşle yakarak itlaf etmesi haram kılınmıştır. Söz konusu eski zaman peygamberinin yaşadığı hadise, canlı hayvan nevini yakmanın haram kılındığı ilk hadisedir. Daha önce yakarak itlaf etmek henüz haram kılınmış değildi. Bu olay üzerine haram kılınmıştır. Malumdur ki, Allah’ın bir şeyi haram kılması, o şeyle ilgili müessif bir hadisenin yaşanmasına bağlı olarak gerçekleşmiştir.

4. Haram kılmanın bir peygamberin ameli üzerinden yapılması, haramın bundan böyle nesiller boyu zihinlerde perçinlenmesinin ve bir insanlık ameli haline getirilmesinin temini içindir. Nitekim böylece yakmanın haramlığı insanlığın şuur

altına kodlanmıştır.

5. şayet ceza verilecekse bire karşı tüm köy değil, bire karşı ancak “bir” şartının gözetilmesi bir adalet-i mahza kuralı olarak teşri kılınmıştır.

6. İnsanın, Allah’ı tespih eden bir topluluğu, bir cürmü olduğunda affetmesi cezalandırmasına göre daha faziletlidir.

Dipnotlar:

1 -Mektubat, s. 93

2 -Eb Dvud, Cihd 122, (2675), Edeb, 176, (5268)

3 -Buhari, Tecrid-i Sarih Tercümesi, 8/388, 389 (1265); Müslim, Selm, 149 ;Eb Dvud, Edeb 176, (5265); Nes, Sayd 38, (7, 210, 211

4- Enfal Suresi: 25